

Z PRAC SEKCJI ROLNEJ PRZY POZNAŃSKIM ODDZIALE POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO W LATACH 1957—1959

Z inicjatywy już nieżyjących prof. dr W. Schramma i doc. dr. M. Trojanowskiego oraz obecnego prezesa prof. dr W. Staniewicza i inż. J. Karłowskiego powołano do życia Koło Rolników Ekonomistów przy Oddziale Poznańskim Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Zadaniem Koła było związanie ekonomistów rolnych rozproszonych w instytucjach gospodarczych oraz w zakładach naukowych, zarówno z terenu województwa jak i miasta, w celu prowadzenia odczytów i dyskusji, informowania o bieżących problemach lokalnych, krajowych i zagranicznych, opracowania zagadnień z zakresu polityki gospodarczej oraz akcji wydawniczej.

Zebranie organizacyjne odbyło się 26 marca 1957 r., na którym wybrano zarząd Koła. Prezesem został doc. dr Marian Trojanowski; wiceprezesami — prof. dr W. Schramm i prof. dr W. Staniewicz, sekretarzem mgr inż. A. Ponikiewski oraz członkami zarządu: inż. J. Karłowski, mgr K. Jankiewicz, mgr R. Namysł, doc. dr M. Nowiński i dr A. Szweycer. W niespełna rok zarząd Koła ponosi niepowetowane straty w osobach prezesa i wiceprezesa koła doc. dr M. Trojanowskiego i prof. dr W. Schramma. Dla uczczenia pamięci obu tak wybitnych naukowców i działaczy wielkopolskich zostaje zwołane specjalne zebranie Koła w dn'u 3. III. 1958 r., na którym złożono hołd obydwu zmarłym. Równocześnie dokonano wyboru nowych władz zarządu, złożono sprawozdanie z dotychczasowej działalności Koła oraz nkreślono dalszy program prac.

Nowy Zarząd Koła ukonstytuował się w następującym składzie: prezes prof. dr Witold Staniewicz, wiceprezesi: inż. Jan Karłowski i mgr inż. Andrzej Potworowski, sekretarze: mgr inż. A. Ponikiewski i mgr Z. Knakiewicz oraz pozostali członkowie zarządu: dr Zb. Borna, dr A. Szweycer, dr M. Walczak, dr M. Jerzak oraz mgr T. Plebański, mgr R. Namysł i mgr R. Tomaszewski. Zarząd ten pracuje do dnia dzisiejszego.

W uznaniu ożywionej działalności koła i jego sprawności organizacyjnej Zarząd Oddziału na zebraniu w dniu 13. III. 1958 r. postanawia przekształcić Koło Rolników Ekonomistów na Sekcję Rolną Towarzystwa.

Obecnie Sekcja liczy 61 członków, z których większość bierze udział w zebraniach. Przeciętna frekwencja na zebraniach odczytowych w 1957/58 r. wynosiła 46 osób, w 1958/59 r. — 40 osób.

W 1957/58 r. Zarząd Koła Rolników Ekonomistów zorganizował 12 zebrań referatowych, 5 zebrań dyskusyjnych, 1 zebranie informacyjne dla zagranicznych wystawców rolnych podczas Międzynarodowych Targów Poznańskich oraz 7 zebrań Zarządu o charakterze organizacyjnym.

W 1958/59 r. Zarząd Sekcji Rolnej PTE zorganizował 22 zebrania referatowe oraz 6 zebrań zarządu.

ZAKRES PRACY

Największe znaczenie przywiązywał zarząd do akcji odczytowej, starając się o prelegentów z wszystkich uczelni i o różnych specjalizacjach. Referaty wygłaszane na zebraniach otwartych Koła i Sekcji Rolnej grupowały się wokół następujących zagadnień.

I. Zagadnienia ustrojowe, struktury agrarnej, modelu rolniczego.

1. doc. dr W. Nowicki: Z zagadnień ustrojowych Polski.
2. prof. dr W. Schramm: Gospodarstwo, gospodarz, gospodarowanie.
3. inż. K. Kozłowski: Przemiany struktury agrarnej Polski w latach 1931—1954.

4. inż. J. Karłowski: Przyczynek do dyskusji nad rozwojem rolnictwa w Polsce.
5. dr Z. Wierzbicki: Ewolucja ustroju rolnego we wsi Zmiąca w latach 1847—1953.
6. prof. dr W. Staniewicz: Model rolnictwa polskiego.
7. prof. dr J. Kubica: Eksperyment Sądecki.
8. dr Zbigniew Wierzbicki: Spackobranie we wsi małopolskiej na przykładzie Zmiącej.
9. inż. J. Poniatowski: Znaczenie czynnika pracy w rolnictwie.

II. Rolnictwo w innych państwach i organizacjach międzynarodowych

10. dr Z. Borna: O rolnictwie francuskim — notatki z podróży.
11. doc. S. Królikowski: Działalność FAO.
12. prof. dr F. Dembiński: Zagadnienia rolnictwa europejskiego w pracach FAO.
13. prof. dr F. Dembiński: Rolnictwo duńskie.
14. prof. dr K. Bogdański: Przemysł rolny na zachodzie Europy.
15. doc. dr E. Matusiewicz: Rolnictwo w Bułgarii.
16. prof. dr Świętochowski: Rolnictwo w Chinach.
17. prof. dr S. Schmidt: Rolnictwo w Indiach.
18. prof. dr Fr. Dziedzic: Produkcja i organizacja rolnictwa w Jugosławii.
19. doc. dr J. Okuniewski: Zmiany struktury agrarnej i mechanizacji po II wojnie światowej w Danii.

III. Mechanizacja, przemysł rolny

20. dr A. Szweyger: Maszyny i narzędzia rolnicze w gospodarstwach chłopskich, wyposażenie i potrzeby.
21. prof. dr J. Janicki: Wybrane zagadnienia przemysłu rolniczego.
22. doc. dr Z. Kuńczyński: Stan badań i uzyskanego rozeznania w zakresie efektywności ekonomicznej mechanizacji rolnictwa.

IV. Zagadnienia cen i eksportu rolnego

23. prof. dr W. Staniewicz: Rolnictwo w bilansie handlowym Polski w okresie planu 6-letniego (1950—1955).
24. dr W. Wandelt: Stosunek cen do kosztów i rola prawa wartości.
25. prof. dr S. Schmidt: System cen w rolnictwie.
26. prof. dr J. Sondel: Jakże koszty powinny stanowić podstawę uregulowania cen na produkty rolne, krańcowe czy przeciętne.

V. Rozwój PGR

27. mgr R. Radziszewski: Ceny i rentowność PGR.
28. prof. dr R. Manteuffel: Metoda organiczna przy badaniu opłacalności produkcji rolniczej.
29. mgr W. Maringe: O czym powinny pomyśleć Wojewódzkie Zarządy PGR.
30. mgr K. Morawski: Analiza bilansów i jej praktyczna wartość dla kierownictwa gospodarstw.
31. mgr W. Maringe: Wykrywanie błędów w gospodarstwach PGR przy stosowaniu pogłębionej metody analitycznej.

VI. Problemy regionalne Wielkopolski

32. dr M. Walczak: Zasadnicze kierunki rozwoju rolnictwa województwa poznańskiego na tle rejonizacji produkcji rolnej.
33. dyr. S. Askanas: Czego rolnictwo może spodziewać się od Targów Poznańskich i czego oczekują Targi od rolnictwa.
34. prof. dr St. Waszak: Potencjał siły roboczej na wsi w planie perspektywicznym.

VII. Płodozmian i urządzenia rolne — zebrania dyskusyjne

W akcji ożywienia kół terenowych PTE inż. Karłowski wygłosił odczyt w Bydgoszczy o rozwoju rolnictwa polskiego. Również jedno zebranie o charakterze eksperymentalnym poświęcono przeglądowi aktualnej prasy, którą zreferowało paru członków sekcji.

Staraniem zarządu oddziału wydano Rocznik 1957/58 Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego poświęcony pamięci zmarłych prezesów Koła Rolników Ekonomistów prof. dr W. Schramma i doc. dr M. Trojanowskiego. W roczniku poza wspomnieniami pośmiertnymi i omówieniem działalności zmarłych prezesów opublikowano 5 pełnych referatów wygłoszonych na posiedzeniach koła oraz skróty i streszczenia większości pozostałych referatów.

Obecnie przygotowuje się do druku Rocznik 1958/59, w którym opublikowane zostaną referaty lub ich streszczenia wygłoszone w ostatnim roku w Sekcji Rolnej.

Na pockreślenie zasługuje wybitna pomoc organizacyjna i finansowa Zarządu Oddziału PTE. Tak ożywiona działalność i szybki rozwój koła, a później Sekcji Rolnej, byłyby nie do pomyślenia bez współpracy i pomocy prezesa Oddziału, prof. dr Zbigniewa Zakrzewskiego oraz wiceprezesa doc. J. Wierzbickiego.

PROGRAM PRACY

Najsilniejszy akcent na akcji referatowej zostanie utrzymany. Przewiduje się większe zwrócenie uwagi na problemy spółdzielczości wiejskiej, a także zagadnienia przemysłu rolnego.

Zarząd Sekcji Rolnej jest w trakcie przygotowania sekcji poświęconej przemysłowi rolnemu. Na warsztacie sekcji były rozpatrywane problemy produkcji i eksportu przetworów mięsnych, mleczarskich, jajczarskich i warzywno-sadowniczych. Zorganizowanie sekcji projektowane jest w końcu 1959 r. lub na początku 1960 r., w zależności od możliwości uzyskania dotacji finansowych.

A. Ponikiewski